

I września 1927 r.

URZĄD PATENTOWY

G 116, 3/00

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 6063.

Kl. 42 g 19.

Etienne Vadasz
(Paryż, Francja)
i Nicolas Vadasz
(Paryż, Francja).

Mały lub kieszonkowy gramofon.

Zgłoszono 11 maja 1925 r.

Udzielono 15 października 1926 r.

Przedmiot wynalazku niniejszego stanowi mały lub kieszonkowy gramofon. Do przyrządów podobnych nie można zastosować używanych w innych gramofonach ramion dźwiękowych, jak również połączonych z niemi tub dźwiękowych, ponieważ ze względu na drobne wymiary gramofonu nie wystarczają one do należytego wzmocnienia dźwięku i prócz tego trudno jest umieścić je w małej skrzynce gramofonu.

Urzeczywistnienie gramofonu małego lub kieszonkowego czyli takiego, który posiadałby w stanie zamkniętym skrzynkę mniej więcej w kształcie zegarka kieszonkowego, polega zgodnie z wynalazkiem, na tem, iż puszkę dźwiękową osadza się na

czopie pośrednio lub bezpośrednio umocowanym do skrzynki gramofonu w ten sposób, aby mogła się ważyć około dwóch osi, i to za pomocą umocowanej z nią dźwigni lub pręta, nie biorących udziału w przeprowadzeniu dźwięków. Puskę tę zaopatruje się w rezonator osadzony na jej otworze dźwiękowym, przyczem rezonator ten stanowi w stanie nieczynnym bądź skrzynkę zewnętrzną maszyny, bądź też skrzynkę do płyty, lub ewentualnie może być ukształtowany w ten sposób, aby się mógł zmieścić wewnątrz samego gramofonu.

Załączony rysunek przedstawia przykłady wykonania wynalazku, a mianowicie fig. 1—gramofon w stanie czynnym, fig. 2—w stanie nieczynnym, fig. 3—przekrój skrzyn-

ki rezonatora wykorzystanej jako skrzynka do płyty, fig. 4—schematycznie rzut poziomy połączenia z mechanizmem napędowym od strony ramienia puszki w skali większej, fig. 5—rzut poziomy innej postaci wykonania tego połączenia od strony ramienia puszki dźwiękowej, fig. 6—układ do puszczania w ruch i samoczynnego zatrzymywania, fig. 7—przekrój połączenia mechanizmu napędowego, w którym wykorzystano oś tarczy.

Gramofon składa się ze skrzynki 6 na mechanizm napędowy zaopatrzonej w wystający na zewnątrz kluczek do nakręcania 7. Wewnątrz pierścienia utrzymującego kluczek 7 można umieścić guzik naciskowy 8 dołączenia z mechanizmem; guzik ten za pośrednictwem pręta umieszczonego wewnątrz skrzynki 6 mechanizmu łączy się, zależnie od kierunku obrotów, z prętami hamującymi lub zatrzymującymi.

Na górnym denku skrzynki osadza się przesuwalnie lub, jak to wykazuje rysunek, obrotowo na czopie umocowanym w tym denku ramie 9 zaopatrzone na swym drugim końcu w czop 10, obracający się około osi pionowej. Z czopem tym łączy się przegubowo ramie 11 sztywnie z mocowaną z puszką dźwiękową i wahające się około osi poziomej tego przegubu.

Przepona puszki dźwiękowej 12 połączona jest z ramieniem 13 dźwigającym igłę dźwiękową. W położeniu roboczym igła trafia w rowki płyty dźwiękowej 14, spoczywającej na tarczy 15. W położeniu spoczynku zaś wsuwa lub obraca się ramie 9 w ten sposób, aby się ono zmieściło wewnątrz skrzynki, przyczem ramie 11, sztywno z mocowane z puszką dźwiękową, może również zmieścić się wewnątrz skrzynki, ma ona bowiem możliwość obracania się około dwóch osi czopa 10.

Ramie 9, jak również ramie 11 może być zaopatrzone w części wydłużające, przesuwalne lub obrotowe, dla uzyskania możliwości korzystania z płyt dźwiękowych o śred-

nicy większej, aniżeli średnica skrzynki maszyny.

Spotęgowanie dźwięku osiąga się, w przeciwieństwie do gramofonów znanych, nie zapomocą wydrążonych przewodów dźwiękowych lub tub dźwiękowych, lecz przy pomocy własnego wzmacniacza o kształcie skrzynki zamkniętej. Skrzynka ta składa się, zgodnie z fig. 1 i 3, z części dolnej kształtu mniej więcej walcowego i z części górnej, wykonanej mniej więcej w kształcie pokrywki posiadającej szyjkę 4. Skrzynkę nasadza się podczas gry na opisaną 16 puszkę dźwiękową. Podczas nieczynności skrzynka ta w kształcie puszki może służyć za skrzynkę zewnętrzną, zawierającą w sobie skrzynkę mechanizmu napędowego (fig. 2), lub też za skrzynkę na płyty lub części inne.

W celu uproszczenia działania małego gramofonu i usunięcia części wystających na zewnątrz skrzynki z wyjątkiem klucza do nakręcania odgrywającego jednocześnie rolę uchwytu, ramę sztywno z mocowaną z puszką dźwiękową, wyzyskuje się zgodnie z fig. 4 i 5, do napędu mechanizmu poruszającego i hamującego.

Na fig. 4 przedstawiono skrzynkę walcową 17 zaopatrzoną w kluczek 18, wystający z bocznej ścianki skrzynki. Z denka górnego skrzynki do mechanizmu napędowego wystaje czop 19, na którym osadza się tarczę płytową. Czop może być umieszczony mimośrodowo, w celu uzyskania możliwości stosowania płyt o średnicy większej, aniżeli średnica skrzynki. Przy krawędzi denka górnego skrzynki 17 osadzone jest wahadłowo na czopie pionowym 20 ramie 21 zaopatrzone na końcu w widełki do dwuobrotowego osadzenia sztywnego ramienia 22 połączonego z puszką dźwiękową 23. Ramie 21 łączy się pod denkiem skrzynki do mechanizmów, zapomocą otworu obejmującego czop 20; z dźwignią kolanową 24, związaną prętem 25 z dźwignią dwuramienną 27, wahającą się o-

końca czopa 26 i przyłączoną swym końcem do łobka hamulcowego 28, który wykonuje ruch bardzo mały w stosunku do ruchu dźwigni 24 i przylega np. do tarczy regulatora odśrodkowego lub do specjalnej tarczy hamulcowej osadzonej na osi tarczy płytowej, lub też do krawędzi tej ostatniej bezpośrednio, i powoduje, zależnie od swego ustawienia, bądź to zatrzymanie, bądź zwolnienie biegu, bądź też całkowite zwolnienie mechanizmu napędowego.

W przykładzie wykonania przedstawionym na fig. 5 pręty hamulcowe 24, 25, 27 działają nie bezpośrednio od ramienia 21, lecz zapomocą osobnego pręta 29', przesuwalnego, np. w kierunku swej osi, w kołach prowadzących umieszczonych na ramieniu 21. Pręt działa najspierśód na osobne ramie 24' układu dźwigniowego 25, 27 i może być zapomocą obrócenia go około czopa 20 wewnątrz skrzynki równocześnie z ramieniem 21 schowany podział spoczynku.

Odmiana wykonania na fig. 6 zasadniczo zgadza się z wykonaniami według fig. 4 i 5 z tą jednak różnicą, że prócz prętów hamulcowych 25 i 27 przewidziano tu urządzenie, umożliwiające samoczynne puszczanie w ruch i zatrzymywanie aparatu zapomocą zwykłego podnoszenia i opuszczania się puszki dźwiękowej 23. W tym celu na ramieniu 22, podtrzymującym puszkę dźwiękową 23 mieści się część 22', działająca łącznie z końcem pręta 29' poruszającego pośrednio lub bezpośrednio narządy hamujące 25, 27 (nie widoczne na fig. 6).

Kiedy puszka dźwiękowa jest podniesiona, jak to przedstawia figura zapomocą linii ciągłych, część 22' popchnie pręt 29', który zacznie oddziaływać na hamulec 28 zatrzymując w ten sposób aparat.

Przeciwnie gdy opuścić puszkę dźwiękową na tarczę płytową w położenie wskazane liniami przerywanymi część 22' przestanie naciskać na pręt 29' a więc hamować.

Fig. 7 przedstawia wykonanie, w którym wykorzystano pośrednio lub bezpośrednio, również w celu usunięcia części hamujących występujących naszwierz, samą osi tarczy płytowej. W otworze denki 31 słazynki obraca się wydrążona osi 30, na którą nasadza się w sposób wiadomy tarczę płytową 32. Wewnątrz osi 30 wchodzi od dołu wydrążony nieruchomo osadzony w poziomej przegrodzie 34 cylinder 33, przez który przechodzi współśrodkowa pręta 35, przeznaczony do hamowania czynnością hamulca lub przyrządu zatrzymującego. Koniec pręta 35 spoczywa swobodnie we wgłębieniu dolnego denki 36 słazynki. Pręt 35 zaopatrzony jest na swym końcu dolnym w umiarkówód 37, który oddziaływa na narządy hamujące w stopniu zależnym od obrotu pręta 35 zapomocą guzika 38, wystającego ponad osi tarczy płytowej.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Gramofon mały lub leśniczkowy, znamieny tem, iż puszka dźwiękowa zapomocą sztywnej z nią umocowanego pręta, który może się składać z kilku części połączonych z sobą, osadzona jest wahliwie na czopie, umocowanym w skrzynce maszyny bezpośrednio, lub przy pomocy dźwigny, przesuwalnego, składającego się ewentualnie z kilku części.

2. Gramofon według zastrz. 1, znamieny tem, że skrzynka wzmacniająca dźwięk jest podzielona na części dolną i górną w ten sposób, iż część dolna służy do umieszczenia w niej osprzętu lub samego gramofonu, a część górna stanowi przytem pokrywę lub przeciwnie.

3. Gramofon według zastrz. 1, znamieny tem, że skrzynka wzmacniająca dźwięk stanowi puszkę, czyli posiada kształt walcowy z płaskimi denkami, przyczem otwory dźwiękowe, wlotowe i wylotowe, są umieszczone odśrodkowo w jednym denku w pobliżu powierzchni bocznej.

4. Gramofon według zastrz. 1, znamien-ny tem, że dźwigar umocowany przesuwal-nie lub przegubowo do skrzynki wykorzy-stany jest łącznie z prętem sztywnie zmoco-wanym z puszką dźwiękową do bezpośred-niego lub pośredniego wprowadzania w ruch układu prętów hamulcowych.

5. Gramofon według zastrz. 1, znamien-ny tem, że dźwigar pręta puszki dźwięko-wej, wahający się około czopa skrzynki maszyny przy swem obroceniu około tego czopa, wprowadza w ruch układ hamulcowy, za-pomocą dźwigni, mimośrodów lub pędni śru-bowej.

6. Skrzynka do gramofonu według zastrz. 1, znamienna tem, że dźwigar puszki dźwiękowej, wahający się około umocowa-nego w niej czopa, stanowi zarazem obsadę dla poruszającego się przesuwalnego wzglę-dem niego pręta, który ze swej strony wpra-wia w ruch układ hamujący, zapomocą dźwigni, mimośrodu lub pędni śrubowej.

7. Gramofon według zastrz. 1, znamien-ny tem, że w celu wprowadzenia w ruch ukła-du hamującego lub zatrzymującego wyko-rzystana jest pośrednio lub bezpośrednio sama oś mechanizmu napędowego.

8. Gramofon według zastrz. 1, znamien-ny tem, że oś mechanizmu napędowego jest wydrążona i służy za prowadnicę pręta przez nią przechodzącego, przesuwalnego lub obrotowego, przyczem pręt ten urucha-mia układ hamujący lub zatrzymujący.

9. Gramofon według zastrz. 1, znamien-ny tem, że pręt przechodzący poprzez oś

tarczy płytowej, obracającej się wewnątrz walca prowadzącego, umieszczonego we-wnątrz tej osi, zaopatrzony jest w swym dolnym, wystającym poza tę oś, końcu w mimośród dźwigni lub temu podobne u-rządzenie, przeznaczone do wprowadzania w ruch przyrządu hamującego lub zatrzymu-jącego.

10. Gramofon według zastrz. 1, znamien-ny tem, że chwyt do nakręcania wystaje na-zewnątrz z bocznej ścianki skrzynki mecha-nizmu napędowego, podobnie do tego, jak to ma miejsce w zegarku kieszonkowym.

11. Gramofon według zastrz. 1, zna-mienny tem, że poprzez tulejkę prowadzi pręt, zaopatrzony na swym końcu zewnętr-znym w część mieszczącą się wewnątrz pier-ścienia chwytowego, gdy drugi jego koniec, wchodzący wewnątrz skrzynki napędowej łączy się z urządzeniem hamującym lub za-trzymującym.

12. Gramofon według zastrz. 1 do 11, znamienny tem, że do układu hamującego, który umożliwiła puszczenie w ruch, zatrzy-mywanie lub też regulowanie gramofonu, dołączony jest układ samoczynny, puszczają-cy w ruch i zatrzymujący, wyzyskując podnoszenie dźwigni puszki dźwiękowej w celu działania na hamulec, zapomocą ja-kiejkolwiek pędni.

Etienne Vadasz.

Nicolas Vadasz.

Zastępca: M. Skrzypkowski.
rzecznik patentowy.

